

Årsredovisning för Bildningsnämnden 2018

Bildningsnämnden

Inledning

Enligt riktlinjerna för uppföljningsprocessen ska styrelsen och kommunfullmäktige tre gånger per år få en skriftlig uppföljningsrapport per april, augusti och december. De första två benämns tertialrapport respektive delårsrapport. Dessa båda rapporter innehåller även en prognos av utfallet till årets slut, helårsprognos. Den tredje rapporten syftar på årsredovisningen.

Syftet med årsredovisningen är att summera och värdera året som gått samt att göra en framåtblick. Förutom ekonomi- och personaluppföljning innehåller den även uppföljning av de beslutade målen för verksamheten. Sammanfattningen i nämndens uppföljningsrapport redovisas även i kommunens årsredovisning som en summering av nämndens grunduppdrag.

Sammanfattning

Förskolans uppdrag är att lägga grunden för ett livslångt lärande. Den ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Verksamhetsområdet har utmaningar i den stora volymökningen, som ökar kraven på kompetens- och lokalförsörjning. Utifrån effektiviseringskrav avvecklades 18 teamtjänster inom förskolan. Avvecklingen innebär stora omställningar och utmaningar i organisationen. Platsbristen gör det svårt att nå Skolverkets intentioner om minskade barngrupper.

Grundskolan är en lagstadgad verksamhet och en garanti för det goda samhället och en demokratisk fostran. Att få möjlighet till utbildning och arbete förhindrar ett socialt utanförskap. Skolorna strävar ständigt mot ökad måluppfyllelse – alla elever ska klara samtliga ämnen. Ju bättre resultat elever får i grundskolan, desto bättre möjligheter har de att klara vidare studier på gymnasie och högskola, och att få ett framtida jobb.

Resultaten för årskurs 9 våren 2018 är glädjande – dryga 90 % av eleverna har klarat samtliga kurser. Satsningarna på en skola för alla och att inkludera de elever som har en svår situation har gett resultat. Grundskolan har sedan 2015 tagit emot över 400 nyanlända elever och den totala bilden är mycket positiv. I slutet av året stod den nya Mariebergsskolan färdig. I slutet av 2018 beslutade skolinspektionen att stänga den fristående skolan Fria Intermilia. Det innebär att den kommunala grundskolan fick överta drygt 200 elever med kort varsel. I början av vårterminen 2019 var alla elever placerade i nya skolor.

Trenden med växande elevantal förväntas fortsätta. Utmaningar finns inom lokal- och kompetensförsörjning, men även genom ökad psykisk ohälsa bland unga samt ökad skolsegregation.

Gymnasieskolan har förstärkt sin verksamhet genom övertagandet av Vadstena gymnasium, och Carlsund erbjuder nu en utbildning i Hotell och turism. Denna och en planerad utbildning

inom event bidrar till Motalas utveckling inom event och turism. Gymnasieskolan har fortfarande stora ekonomiska utmaningar på grund av få sökande till vissa yrkesprogram. Svenska för invandrare har förändrats över tid. Antalet elever har blivit större totalt, samtidigt som det är en mindre andel elever vars utbildning kan finansieras via bidrag från Migrationsverket.

Det systematiska kvalitetsarbetet förstärks. Skolformerna har nu varsin utvecklingsstrategi som analyserar var och hur våra resurser ska användas för högre måluppfyllnad. Skolinspektionens påpekade brister i den kommunala skolan har lett till att ett åtgärdsprogram tagits fram och arbetet med detta har påbörjats.

Kultur och fritid ska erbjuda motalaborna ett rikt liv med möjligheter till upplevelser och en hälsofrämjande livsstil. Detta blir allt viktigare för att göra Motala till en attraktiv kommun att bo och verka i. Med en växande befolkning ställs krav även på en växande kultur- och fritidsverksamhet.

Stora investeringar har gjorts inom kulturen under 2018, bland annat har Charlottenborgs museum fått helt nya utställningar.

Fritid arbetar med stort fokus på de två stora satsningarna gällande en ny simhall och en ny aktivitetshall. Den fina sommaren har gjort att mycket arbete lagts på kommunens utebad. Samtliga bad har haft stora besöksantal. Investering har gjorts i ny kran till Tegelvikens båthamn. Satsningar har även gjorts på spontanidrottsplatser och renovering av befintliga anläggningar. Fritid arbetar också för ett aktivt stöd till föreningslivet och ett samlat servicekontor för föreningarna har etablerats. Utmaningar finns gällande anläggningar, då det finns stora behov av underhåll och driftsekonomi.

Kompetensförsörjningen inom skolformerna för hela landet är och kommer fortsatt att vara en utmaning då antalet lärare inte täcker förväntat behov. I Motala kommun är läget ännu relativt gott och arbetet med kompetensförsörjning pågår ständigt.

Bildningsförvaltningen hade i snitt 1743 årsarbetare under 2018, en minskning med ca 6 årsarbetare jämfört med samma period 2017. Sjukfrånvaron har minskat något jämfört med 2017, från 5,1% till 4,8%. Andelen långtidssjukskrivna fortsätter att minska. Den högsta sjukfrånvaron återfinns i yrkesgrupperna förskollärare, barnskötare och elevassistenter.

Bildningsnämnden visar ett underskott mot tilldelad ram för 2018 med 5,6 miljoner kronor, vilket motsvarar 0,3% av omsättningen. Underskottet förklaras till största delen av följande avvikelser:

Driftsstörningar i fritidsanläggningar har påverkat resultatet negativt. Dels på grund av problem med isbädden på isstadion och dels har simhallen påverkats av tidigare problem med legionella.

Budgeten byggde på att kostnaderna för Skogsborg skulle minska i och med avyttring av lokaler. Något sådant beslut fattades inte under 2018. Det har inneburit en negativ avvikelse i nämndens resultat.

Flera av gymnasiets yrkesprogram har haft svårt att fylla platserna. Det medför att programmen blir olönsamma då en halvfull klass behöver lika mycket yrkeslärare som en full klass. Extra medel till industriprogrammet har inte täckt underskottet.

Barn i behov av särskilt stöd ökar i alla skolformer, vilket medfört ökade kostnader för personal.

Kostnader för elever i andra gymnasieskolor har ökat jämfört med både budgeterade kostnader och utfallet 2018. Det beror på att fler elever valt skolor utanför Motala och att de väljer dyrare program.

Kostnaderna för skolskjutsar har ökat. Vi väntar på uppgifter från Östgötatrafiken om anledningen till ökningen.

Tillfälliga lokallösningar medför ökade kostnader inom grundskola och förskola. Anledningen till att verksamheten går in i tillfälliga lokaler är dels ökat platsbehov men också att befintliga lokaler behöver renoveras eller rivs.

Intäkter för riktade statsbidrag fortsätter att öka. Det är främst till grundskola, fritidsverksamhet och arbetsmarknad där ökningen är som störst. Riktade statsbidrag medför dock en osäkerhet om hur länge och hur mycket intäkter som erhålls, vilket försvårar personaltillsättningar och planering av verksamheten.

Kommunen har löpande under hösten tagit emot ca 100 elever från Fria intermiliaskolan, i och med Skolinspektionens utredning av skolan och senare beslut om nedläggning. Under 2018 har det inneburit minskade kostnader i form av ersättning till fristående huvudman, men ökade kostnader för personal och material i kommunens skolor. Totalt sett har det inte inneburit någon större påverkan på resultatet för 2018.

Verksamhet

Förskolorna arbetar med fokus på verksamhetsplanens mål. Dessa handlar bland annat om systematiskt kvalitetsarbete med verktyget BRUK, digitalisering och IKT-pedagoger samt arbete med tillgängliga lärmiljöer. Kvalitets- och utvecklingsarbetet har förstärks genom en central tjänst, 50% utvecklingsstrateg. Förskolans läroplan har reviderats så att gränsen mellan utbildning och undervisning bli tydligare, förskolan anpassar därför sin verksamhet.

Verksamhetsområde förskola har utmaningar i den stora volymökningen. Det är ont om platser vilket gör det svårt att nå Skolverkets intentioner om minskade barngrupper. Detta i kombination med bristande kompetensförsörjning ställer ökade krav på flera nivåer.

Förskoleteamen har avvecklas under 2018 utifrån effektiviseringskrav. Avvecklingen av teamen innebär stora omställningar och utmaningar i organisationen och likvärdiga alternativ som för pedagogisk utvecklingstid arbetas fram.

Grundskolan håller på att förbättra sin verksamhet efter Skolinspektionens tillsyn våren 2018, med fokus på det systematiska kvalitetsarbetet, uppföljning fritidshem och förskoleklass och elevhälsa.

Utmaningar för grundskolan finns bland annat i lokalförsörjningen då det krävs att skollokaler anpassas till det växande elevantalet. Elevantalet förväntas också fortsätta öka. Idag har grundskolan till stor del behöriga lärare men prognoser visar på en stor brist på behöriga lärare kommande år. Det finns också stora utmaningar i en ökad skolsegregation och ökad psykisk ohälsa bland unga.

Inom verksamhetsområde Gymnasie Vux är övertagandet av Hotell- och turismprogrammet från Vadstena klart. Även inom gymnasiet ligger fokus på kvalitetsfrågor, bland annat genom att arbeta med de brister Skolinspektionen hittat.

Gymnasiet har fortfarande stora utmaningar med att få tillräckligt många sökande till vissa yrkesinriktade program. Varje yrkesinriktningarna kräver rätt lärarkompetens, har färre elever i de grupperna, och kan inte få samläsningsvinster som man kan med teoretiska program. Därför drar det stora kostnader.

Svenska för invandrare har under våren sagt upp tjänster för att hålla budget. Elever som har rätt till etablering inom en månad prioriteras och övriga får vänta. Även de elever som haft arbete under sommaren är prioriterade och slipper hamna sist i kön till SFI. Många hade annars tackat nej till arbete.

Kommunerna får ersättningar från Migrationsverket de två första åren då eleverna fått uppehållstillstånd. Även efter två år är många elever fortsatt resurskrävande, men då får kommunen inga extra bidrag.

Ungdomsarbetslösheten är 14,3% och målet för 2018 har varit 14%.

De investeringar som görs inom Kultur kommer att väsentligt förstärka verksamhetsområdet under de närmaste åren.

Den nya biblioteksbussen som är under upphandling, med fokus barn, unga, landsbygd och socioekonomiskt utsatta områden, har helt förändrade förutsättningar i sitt uppdrag och utformning. Biblioteken har en mycket aktiva del i demokratibevarende och, informationssökning och att höja den digitala delaktigheten. Den sänkta avgiften på Kulturskolan förväntas ge effekt när det gäller antalet barn och unga i verksamheten.

Den stora satsningen som gjorts på Charlottenborgs utställningsmiljö kommer att ge möjlighet att förmedla Motalas historia på ett sätt som vi inte haft möjlighet till tidigare och som kommer att ge både invånare och besökare nya insikter och perspektiv.

Med en växande befolkning ställs krav även på en växande kulturverksamhet. Motala har många styrkor inom kulturen. Motalas kulturskola har ett rykte om sig att vara en av de bästa i Sverige och DigiDelCenter har blivit en nationell förebild. Motala har också Sveriges första branschråd för kreativitet och kultur.

Utmaningen inom kulturen är otillräckliga resurser för de satsningar som krävs, som att öppna Charlottenborgs slott för allmänheten eller att Kulturskolan kan rekrytera personal och ha tillräckliga lokaler för nya elever.

Verksamhet fritid har under året arbetat mycket med de två stora satsningarna gällande såväl aktivitetshall som simhall. Även arbetet kring en lokalutredning som kommer att sjösättas under 2019 har påbörjats.

Under tidig sommar upptäcktes problem på isstadion vilket ledde till att anläggningen fick stängas. Stora renoveringar har krävts, vilket gett en kostnadsökning.

Den fina sommaren har gjort att utebaden prioriterats. Samtliga bad har haft stora besöksantal. Investering har gjorts i en ny kran till Tegelvikens båthamn, som kan ta såväl större som tyngre båtar.

Detta år förbättrades lovaktiviteterna till att omfatta samtliga lov, mot tidigare endast sommarlov. På sommarlovet kunde vi erbjuda gratis aktiviteter genom regeringens satsningar på lovaktiviteter för barn och unga, varje vecka. Aktiviteterna utfördes av kommunens föreningar och egen personal på kultur och fritid. Extra satsningar har gjorts i bostadsområdena Charlottenborg, Ekön och Väster.

Indikatorer

Nyckeltal	Utfall 2016	Utfall 2017	Föregående period	Utfall 2018
Volym: Andel grundskoleelever i friskolor		11.0%		10.0%
Volym: Antal elever i grundskolan, kommunala och friskolor		5 003		5 155

Personal

Antal anställda

Under 2018 har antalet månadsanställda medarbetare ökat med 9 personer till 1748, varav 1405 (80,4 procent) har en tillsvidareanställning. Antal medarbetare med heltidsanställning har ökat, men ligger fortfarande kvar på samma andel som föregående år, dvs 84,6 procent.

Fördelningen hel- och deltidanställda varierar mellan verksamheterna. Den största andelen heltidsanställda återfinns inom förvaltningskontoret med närmare 100 procent och lägst andel inom verksamhet kultur med 68,3 procent.

Medelåldern för månadsanställda medarbetare är 46,1 år vilket är något lägre än motsvarande period 2017. För kvinnor är medelåldern 46 år och för männen knappt 46 år.

Organisation: Bildningsförvaltning **Verksamhet:** Alla verksamheter

Sysselsättningsgrupp: Alla exkl vilande **Avtal:** Anställda enligt AB **Anställningstyp:**

Månadsanställda **Period:** December

	2016	2016	2017	2017	2018	2018
	Antal personer	Medelålder	Antal personer	Medelålder	Antal personer	Medelålder
Alla	1 702	46.1	1 739	46.0	1 746	45.9
Heltid	1 433	45.9	1 472	45.6	1 477	45.7
Deltid	271	47.1	272	48.2	275	47.1

Totalt antal årsarbetare

Instruktion:

Sammanfatta analysen av årsarbetare tillsvidare-, visstid- och timavlönade samt fyllnads- och övertid per verksamhetsområde eller motsvarande och sammanställ därefter på förvaltningsnivå.

Sök samband, ”lägg pussel”, leta mönster och sätt in ett sammanhang. Tag hänsyn till demografiska förändringar, lokalpolitiska prioriteringar, verksamhetsprioriteringar, riktade bidrag, förändrat insatsbehov och hur frånvaron har sett ut under perioden.

Använd underlag från respektive verksamhetsområde som grund för din analys.

Årsarbetare totalt

Det totala antalet årsarbetare under 2018 motsvarar i genomsnitt 1743 årsarbetare per månad vilket är ca 6 årsarbetare färre än 2017. Antalet årsarbetare har minskat inom kategorier visstid och fyllnadstid.

Verksamhet förskola och verksamhet fritid står för en ökningen med drygt 2,5 procent vardera, inom övriga verksamheter noteras en minskning av årsarbetare varav grundskola och särskola har den största minskning med drygt 1 procent.

Andelen tillsvidareanställda, visstidsanställda, timavlönade, fyllnads- och övertid ligger kvar på samma nivå som motsvarande period föregående år.

Förvaltningskontoret Bildning

Förvaltningskontoret har i jämförelse med motsvarande period 2017 en marginell minskning med 0,5 årsarbetare.

Fritid

Verksamhetsområde fritid har i jämförelse med motsvarande period 2017 ökat antal årsarbetare med 1,5 årsarbetare. Ökningen kan förklaras av utökning av vissa tjänster på grund av långtidssjukskrivningar. Den kan även förklaras av statens satsningar på simskola för förskoleklass, vilket innebar en utökning av antal simlärare.

Förskola

Inom verksamhetsområde förskola återfinns en ökning med drygt 13 årsarbetare jämfört med motsvarande period 2017. Ökningen återfinns bland både tillsvidareanställda samt visstidsanställda årsarbetare, medan det återfinns en marginell minskning av timanställda årsarbetare. Befattningsgruppen med den största ökningen är barnskötare med drygt 18 årsarbetare.

Efterfrågan på antal barnomsorgsplatser ökar och totalt har verksamheten ökat antal platser med omkring 100 stycken, jämfört med samma period föregående år. För att möta upp efterfrågan på antal barnomsorgsplatser har verksamheten utökats med flera tillfälliga avdelningar (bland annat Marieberg och Bondebacka), vilket har påverkat ökningen av antal årsarbetare. Ökningen beror även på att vissa enheter har satt in extra resurser för barn med behov av särskilt stöd.

Grundskola Särskola

Verksamheten har i jämförelse med motsvarande period 2017 minskat med drygt 8 årsarbetare. Minskningen beror på en anpassning av verksamheten utifrån ekonomin, vilket har resulterat i att flertal enheter har dragit ner på visstidsanställd personal eller sparat in på vissa befattningar vid uppkommit rekryteringsbehov. Befattningsgrupper med de största

minskningarna är förskollärare och grundskollärare, samtidigt ökar antalet elevassistenter och fritidspedagoger.

Gymnasie och vuxenutbildningar

Gymnasie och vuxenutbildningar har en liten minskning (1,5 årsarbetare) i jämförelse med motsvarande period 2017. Antalet elever inom verksamheten har dock ökat med drygt 130 elever vilket bland annat har att göra med övertagandet av Vadstena gymnasiet under hösten 2017.

Befattningsgrupper med de största minskningarna är SFI-lärare med en drygt 6 årsarbetare. Intäkter i form av stadsbidrag har minskat, vilket har resulterat i att verksamheten har avslutat visstidsanställd personal som tidigare har täckts upp av statsbidrag.

Kultur

Verksamhetsområdet har marginella förändringar av årsarbetare (-0,6 årsarbetare).

Månadsanställda årsarbetare – tillsvidare

Under 2018 motsvarar antalet aktiva tillsvidareanställda årsarbetare i genomsnitt 1349 årsarbetare per månad. Tillkommer ytterligare 138 årsarbetare, som per den 31 december hade en vilande tillsvidareanställning och tjänstgjorde på vikariat eller allmän visstidsanställning. Jämfört med föregående år ökar antalet tillsvidareanställda med drygt 6 årsarbetare jämfört med motsvarande period föregående år.

Ökningen återfinns främst inom verksamhet gymnasiet med 8 årsarbetare samt verksamhet förskola med 10 årsarbetare. Den största ökningen återfinns inom befattning barnskötare.

Ökningen inom verksamheten gymnasiet förklaras bland annat av att personer som tidigare gått på visstidsanställningar som utbildade modersmåls lärare har fått tillsvidareanställning. Genom att ge dem en anställningstrygghet kan de fokusera och samtidigt våga satsa på studier till modersmåls lärare. Statsfinansierad verksamhet inom vuxenutbildningen har även lett till ökat antal tillsvidareanställda årsarbetare.

Ökningen av tillsvidareanställda årsarbetare inom verksamheten förskolan förklaras bland annat av den ökade efterfrågan på barnomsorgsplatser. För att möta upp efterfrågan har verksamheten utökats med flera tillfälliga avdelningar och nya förskolor under våren och hösten 2017.

Månadsanställda årsarbetare – visstid

Antalet aktiva månadsanställda årsarbetare som har en visstidsanställning motsvarar i genomsnitt per månad drygt 325 årsarbetare under 2018.

Jämfört med 2017 har andelen visstidsanställda minskat med drygt 6,5 årsarbetare. Den största minskningen återfinns inom befattning grundskollärare.

Minskningen återfinns främst inom verksamhet gymnasie med drygt 10 årsarbetare. Minskningen kan bland annat förklaras av att intäkter i form av stadsbidrag minskat, vilket har resulterat i att verksamheten har avslutat visstidsanställd personal som tidigare har täckts

upp av statsbidrag. Minskningen beror även på att tidigare visstidsanställda modersmåslärare har fått tillsvidareanställningar.

Övriga verksamheter inom bildningsförvaltningen har endast marginella förändringar.

Timavlönade årsarbetare

Av förvaltningens antal timavlönade årsarbetare 2018 återfinns drygt 37 årsarbetare (46,1 procent) inom verksamhet förskola åtföljt av verksamhet grundskola särskola med knappt 24 årsarbetare (29,4 procent) samt gymnasie vuxenutbildningar med drygt 14 årsarbetare (17,3 procent).

Ökningar återfinns endast inom verksamhetsområde grundskola särskola med drygt 5 årsarbetare samt verksamhet kultur med knappt 1 årsarbetare. Gymnasie- och vuxenutbildningar ligger på samma nivå som föregående år och inom övriga verksamheten noteras en minskning av antal timanställda.

Orsaken till ökningarna inom verksamhetsområde grundskola särskola beror främst på att timanställda har gått in och täckt upp för timmar där det ej har gått att rekrytera behörig personal. Detta problem löses i viss mån med personer vilka tidigare har avgått med pension och som nu gått in i verksamheten för att hjälpa till.

Antal timavlönade ligger högst juni samt oktober-november vilket kan förklaras av feriearbetande skolungdom inom verksamhet gymnasie och vuxenutbildningar under juni månad. Dessa anställningar motsvarar på årsbasis ca 9 procent av våra timanställda. Antal timavlönade ligger även högt i oktober och november vilket kan förklaras av att sjukfrånvaron har en topp dessa månader inom verksamhet förskola, det kan även förklaras av inflyttningen i nya Mariebergsskolan i slutet av 2018.

Månadsanställda årsarbetare – fyllnadstid

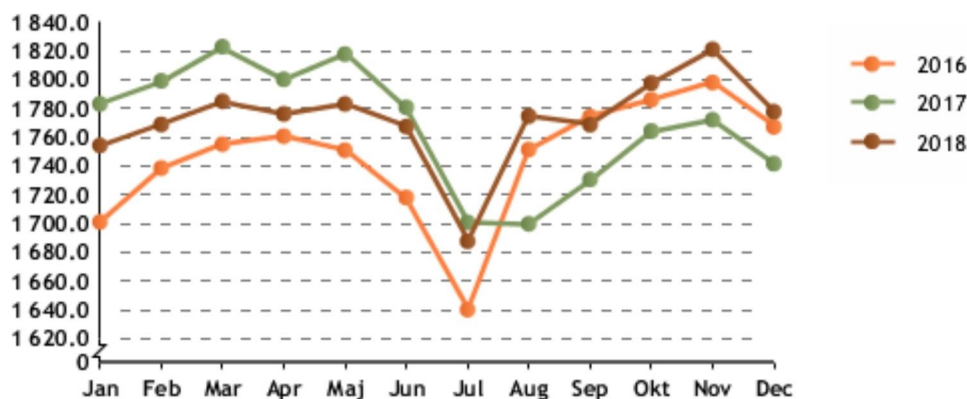
År 2018 motsvarar fyllnadstiden i genomsnitt 8,6 årsarbetare i genomsnitt per månad vilket är en minskning med 1,4 årsarbetare jämfört med föregående år.

Drygt 43 procent av fyllnadstiden återfinns inom verksamhetsområde grundskola särskola och resterande del till största delen inom verksamhetsområde förskola (31,4 procent). Inom dessa verksamhetsområden noteras en marginell minskning av fyllnadstiden. Det är endast inom områden gymnasie vuxenutbildningar och kultur som det återfinns en ökning av fyllnadstiden, men även den är marginell.

Månadsanställda årsarbetare – övertid

Övertiden 2018 motsvarar i genomsnitt 6,5 årsarbetare per månad, vilket är en marginell ökning med 0,4 årsarbetare jämfört med föregående år. 49 procent av övertiden återfinns inom verksamhetsområde grundskola särskola, 24 procent inom verksamhetsområde förskola och 14 procent inom gymnasie vuxenutbildningar. Övriga verksamhetsområden har endast en marginell andel övertid.

Organisation: Bildningsförvaltning **Sysselsättningsgrupp:** Alla exkl vilande **Avtal:** Anställda enligt AB **Periodbegränsning gäller_tom:** - 2018-12-31

Sjukfrånvaro

Instruktion:

1 Beskriv sjukfrånvarons utveckling under året och i förhållande till de två föregående delåren

2 Kommentera större avvikelser, exempelvis:

- Ökning/minskning av långtidssjukfrånvaro.
- Skillnader mellan kön, åldersgrupper och/eller sysselsättningsgrad.
- Utmärker sig någon särskild yrkesgrupp, arbetsplats eller annat och i så fall varför?

3 Vilka är de främsta orsakerna till sjukfrånvaro inom er enhet/verksamhetsområde/förvaltning?

4 Vilka åtgärder har vidtagits i syfte att minska sjukfrånvaron?

5 Ge förslag på framtida åtgärder som syftar till att främja hälsan på arbetsplatsen.

422 Förvaltningsledning

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron för månadsavlönad personal 2018 motsvarar genomsnitt 4,8 procent vilket är en minskning med 0,3 procentenheter jämfört med motsvarande period 2017.

Variationer i sjukfrånvaron förekommer under året med toppar i februari, mars och november och förklaras av influensa.

Inom samtliga åldersgrupper och bland både kvinnor och män noteras en minskning av sjukfrånvaron jämfört med motsvarande period föregående. Det är både deltidsanställda och heltidsanställda som har minskad sjukfrånvaro.

Inom samtliga verksamheter, förutom kultur, återfinns en minskning av sjukfrånvaron med mellan 0,8 och 1,2 procentenheter. Störst förändring har skett inom verksamhetsområde fritid som har minskat sin sjukfrånvaro med knappt 1,2 procentenheter. Verksamhet kultur har en marginell ökning av sjukfrånvaron med 0,5 procentenheter.

Inom förvaltningen återfinns den högsta sjukfrånvaron i yrkesgrupperna forskollärare med 7,1 procent, åtföljt av barnskötare med 5,8 procent och elevassistent med 5,7 procent. Den största ökningen återfinns i yrkesgrupperna barnskötare och gymnasielärare. (0,7 respektive 0,2 procentenheter)

Förvaltningen har till största delen haft sjukfrånvaro som ej varit arbetsrelaterad.

Sjukfrånvaro >59 dagar

Andelen långtidssjukskrivna (sjukfrånvaro mer än 59 dagar) fortsätter att minska och motsvarar knappt 30 procent av den totala sjukfrånvaron vilket är 5 procentenheter lägre än 2017.

Bland både kvinnor och män minskar andelen långtidssjukskrivna. Andelen sjukfrånvaro (mer än 59 dagar) för hel- respektive deltidsanställda har minskat jämfört med motsvarande period föregående år. En ökning av långtidssjukfrånvaron återfinns endast i åldersgrupperna upp till 29 år.

Minskningen av långtidssjukfrånvaron beror delvis på att medarbetare med ej arbetsrelaterad frånvaro, exempelvis höft- och knäoperation, är tillbaka i arbete eller har beviljats ersättning från Försäkringskassan och avslutat sin anställning. I de fall frånvaron har varit arbetsrelaterad har det genomförts arbetsanpassning och insatser genom företagshälsovården.

Inom samtliga verksamheter återfinns en minskning av långtidssjukfrånvaron. Störst förändring har skett inom verksamhetsområde kultur med en minskning på 7 procentenheter. Högst långtidssjukfrånvaro noteras inom fritid med 44 procent och grundskola särskola med 37 procent av den totala sjukfrånvaron.

De främsta orsakerna till sjukfrånvaron är ej arbetsrelaterad frånvaro.

Åtgärder i syfte att minska sjukfrånvaron

Förskola

De åtgärder som vidtas i syfte att minska sjukfrånvaron är bland annat att förskolechefer har regelbundna samtal med sin personal, både enskilt och i grupp med syfte att öka känslan av sammanhang, trivsel och även skapa en god kommunikation. Inom förskolan fortsätter även det tidigare arbetet med att tydliggöra yrkesroller och organisation. Förskolecheferna håller även enskilda hälsosamtal med personal med hög frånvaro i syfte att identifiera orsak samt vidta hälsofrämjande åtgärder.

Samtliga förskolor arbetar förebyggande med sjukfrånvaro genom att lyfta arbetsmiljön och sjukfrånvaron till diskussion på arbetsplatsträffar, utvecklingsdagar och i samverkan. Inom verksamheten sker även ett arbete med att hitta gemensamma förbättringsåtgärder samt att sätta upp tydliga och gemensamma mål för verksamheten.

Samarbete sker med företagshälsovård, bland annat genom hälsosamtal för personal med omfattande sjukfrånvaro, samtal i grupp och hälsodialog. Rehabiliteringsåtgärder har vidtagits för medarbetare med lång sjukfrånvaro.

Personalen uppmuntras till att använda friskvårdsbidraget och delta på personalklubbens aktiviteter. Hälsoombuden har en viktig roll i det förebyggande arbetet genom att aktivt medverka i det systematiska arbetsmiljöarbetet samt skapa hälsofrämjande aktiviteter.

Samtlig personal har arbetskläder som förvaras och tvättas på förskolan för att undvika smittspridning, detta har troligtvis varit en bidragande orsak till minskningen av sjukfrånvaron.

Den centrala bemanningsorganisationen avvecklades 2017-10-01. Bildningsförvaltningen driver sedan dess en bemanningsorganisation i egen regi, omfattande förskola, fritidshem och grundsärskola. I flera områden har detta lett till ökad kvalitet, bättre kontinuitet för barn, personal och vårdnadshavare. Dessutom har tiden för vikariehandledning minskat, vilket gett positiv effekt på arbetsmiljö. Några områden har dock haft svårigheter att rekrytera och anställa vikarier, vilket anges vara en av orsakerna till rådande stress och ohälsa på arbetsplatsen.

Grundskola Särskola

De åtgärder som verksamheten har vidtagit i arbetet med att förebygga sjukfrånvaro är bland annat att förändra organisationen och skapa en salutogen och hållbar arbetssituation med fokus på tydligt fördelade arbetsuppgifter samt tydligt beslutsfattande. Det pågår ett ständigt arbete med att förbättra arbetsmiljön i syfte att skapa trivsel och möjlighet till återhämtning. Cheferna anger information, delaktighet och lyhördhet som viktiga pusselbitar. Ett positivt förhållningsätt med ömsesidig respekt och vikten av att se varje medarbetare och vara uppmärksam på och kommunicera problem som uppkommer, är även det viktiga delar i att skapa en god arbetsmiljö.

Arbetsbelastning samt psykisk och fysisk arbetsmiljö lyfts under APT, samverkan och studiedagar. Verktyg och strategier tas fram för att undvika stress och öka en god arbetsmiljö. Metodhandledning i lågaffektivt bemötande genomförs i syfte att öka kunskapen i att hantera elever med problem. Trelärarsystem har införts på en enhet vilket har lett till att arbetsbelastningen har minskat, glädjen har ökat och även kompetensen kring eleverna. Flera enheter uppger att de har ökat grundbemanningen för att avlasta medarbetarna samt underlätta vi sjukfrånvaro. Rotation i arbetsgrupper genomförs även vid arbete med barngrupper som kräver större arbetsinsats.

Inom verksamheten arbetas det även med hälsofrämjande aktiviteter i syfte att bland annat öka vi-känslan och ett flertal chefer genomför regelbundna samtal med personalen. Flera enheter har trivselgrupper vars uppgifter är att öka trivseln på arbetsplatsen genom olika aktiviteter.

Samarbete sker med företagshälsovård, bland annat genom hälsosamtal för personal med omfattande sjukfrånvaro och gruppsamtal på arbetsplatser där personalen upplevt arbetssituationen påfrestande. Rehabiliteringsåtgärder har även vidtagits för medarbetare med lång sjukfrånvaro.

Gymnasie och vuxenutbildningar

Inom gymnasie- och vuxenutbildningar genomförs personalfrämjande insatser regelbundet med olika typer av gemensamma aktiviteter. Inom verksamheten finns aktiva hälsogrupper och hälsoombud som arbetar med att genomföra hälsofrämjande aktiviteter.

Verksamheten satsar på tidiga insatser för att minska sjukskrivningen, bland annat genom att koppla in företagshälsovården för konsultation, hälsosamtal för personal med omfattande sjukfrånvaro. Rehabiliteringsåtgärder har vidtagits för medarbetare med lång sjukfrånvaro. Insatser har även gjorts för att anpassa medarbetarnas arbetsplatser utifrån deras fysiska förmåga och behov.

En enkät från Prevent om psykosocial arbetsmiljö har använts, där ett antal frågeställningar har valts ut och lyfts på APT. Personalgruppen har fått fördjupat sig i frågorna, i syfte att förbättra arbetsmiljön ytterligare.

Arbetsmiljöuppgifter har systematiskt delegerats till samordnare och arbetsledare, eftersom att de har en god förmåga att snabbt påverka risk- och friskfaktorer då de finns närmare verksamheten.

Fritid

De åtgärder som har vidtagits för att minska sjukfrånvaron inom verksamhet fritid är bland annat att ha återkommande personalfrämjande aktiviteter. Personalen erbjuds möjligheten att träna på arbetstid och uppmuntras även till att använda friskvårdspengen och motionera mera.

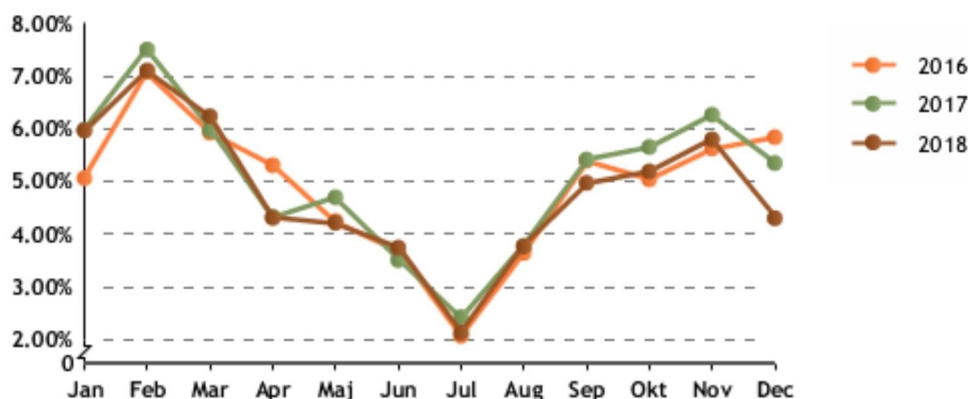
I samarbete med företagshälsovården sker förebyggande och riktade insatser i syfte att minska sjukfrånvaron. Ett aktivt arbete med den psykosociala arbetsmiljön sker ständigt och bland annat har arbetsmiljöankäten används. Samtal om arbetsmiljön och social samvaro är något som står högt upp på agendan. Rehabiliteringsåtgärder har vidtagits för de med långtidssjukfrånvaro

Kultur

Inom verksamhet kultur har ett förebyggande arbete genomförts i syfte att minska sjukfrånvaron. Bland annat har förebyggande insatser gjorts gällande den psykosociala arbetsmiljön samt ergonomisk bedömning av allas individuella arbetsplatser.

En översyn av de tyngsta momenten i mediehantering har gjorts i syfte att förhindra arbetsrelaterade skador och sjukdomar. Verksamheten satsar även på tidiga insatser för att minska sjukskrivningen. Detta sker genom individuella samtal och erbjudande om tjänster i samarbete med företagshälsovården.

Organisation: Bildningsförvaltning **Sysselsättningsgrupp:** Alla exkl vilande **Avtal:** Anställda enligt AB **Anställningstyp:** Månadsanställda **Periodbegränsning gäller tom:** - 2018-12-31

Driftuppföljning

Bildningsnämnden visar ett underskott mot tilldelad ram för 2018 med 5,6 miljoner kronor, vilket motsvarar 0,3% av omsättningen. Underskottet förklaras till största delen av följande avvikelser:

Ökade kostnader och minskade intäkter för fritidsanläggningar har påverkat resultatet negativt. Dels på grund av problem med isbädden på isstadion och dels har simhallen påverkats av tidigare problem med legionella.

Budgeten byggde på att kostnaderna för Skogsborg skulle minska i och med avyttring av lokaler. Något sådant beslut fattades inte under 2018. Det har inneburit en negativ avvikelse i nämndens resultat.

Flera av gymnasiets yrkesprogram har haft svårt att fylla platserna. Det medför att programmen blir olönsamma då en halvfull klass behöver lika mycket yrkeslärare som en full klass. Politiska prioriteringar som gett extra medel till industriprogrammet har inte täckt underskottet.

Barn i behov av särskilt stöd ökar i alla skolformer, vilket medfört ökade kostnader för personal.

Kostnader för elever i andra gymnasieskolor har ökat jämfört med både budgeterade kostnader och utfallet 2018. Det beror på att fler elever valt skolor utanför Motala och att de väljer dyrare program.

Kostnaderna för skolskjutsar har ökat. Vi väntar på uppgifter från Östgötatrafiken om anledningen till ökningen.

Tillfälliga lokallösningar medför ökade kostnader för Bildning. Anledningen till att verksamheten går in i tillfälliga lokaler är dels ökat platsbehov men också att befintliga lokaler behöver renoveras eller rivas.

Kommunen har löpande under hösten tagit emot ca 100 elever från Fria Intermiliaskolan, i och med Skolinspektions utredning av skolan och senare beslut om nedläggning. Under 2018 har det inneburit minskade kostnader i form av ersättning till fristående huvudman, men ökade kostnader för personal och material i kommunens skolor. Totalt sett har det inte inneburit någon större påverkan på resultatet för 2018.

Bildningsnämndens resultat innehåller både negativa och positiva avvikelser per verksamhet. Det är främst gymnasieverksamheten och fritid- och kulturverksamheten som visar underskott. Förklaringarna är till stor del de som beskrivs ovan angående fritidsanläggningar, elever på yrkesprogram och i andra gymnasieskolor. Arbetsmarknads- och introduktionsverksamhet visar ett överskott vilket förklaras av mer statsbidrag än beräknat. Osäkerheten om statsbidrag erhålls eller om hur stora de kommer att bli har inneburit att aktiviteter inte startats i början av året och att statsbidragen inte hinner användas fullt ut.

Resultaträkning

År: 2018 Period: December Ansvar: Bildningsnämnd Verksamhet:
Verksamhetsstruktur Enhet: Tkr (vänt tecken) Typ: Drift Prognosversion: 2

Konto	Prognos 1 2018	Prognos 2 2018	Budget helår 2018	Utfall Jan - Dec 2018
Resursfördelning/Anslag	1 752 333	1 752 417	1 752 333	1 773 036
Försäljning	67 784	67 311	67 784	63 094
Taxor och avgifter	37 668	37 899	37 668	39 068
Hyror och arrenden	10 693	10 568	10 693	6 532
Bidrag	175 108	163 048	175 108	201 223
Summa INTÄKTER	2 043 586	2 031 243	2 043 586	2 082 953
Personalkostnader	- 869 180	- 856 090	- 869 180	- 848 187
Personalkostnad tim/pool	-20 411	-19 663	-20 411	-41 958
Material	-33 623	-33 513	-33 623	-49 366
Bidrag och transfereringar	-16 270	-15 920	-16 270	-16 427
Köp av verksamhet och konsulter	- 267 432	- 268 722	- 267 432	- 290 642
Lokal- markhyror, fastigheter	- 187 939	- 188 514	- 187 939	- 193 770
Bränsle, energi och vatten	-3 124	-3 097	-3 124	-3 929
Övriga kostnader	-47 742	-47 857	-47 742	-56 255
Resursfördelning	- 585 366	- 585 366	- 585 366	- 575 007
Finansiella kostnader	-12 500	-12 500	-12 500	-13 032
Summa KOSTNADER	-2 043 586	-2 031 243	-2 043 586	-2 088 573
Summa RESULTATRÄKNING	0	0	0	-5 620

Resultat per verksamhet/ansvar

År: 2018 Period: December Konto: RESULTATRÄKNING Ansvar: Bildningsnämnd
Enhet: Tkr (vänt tecken) Typ: Drift Prognosversion: 2

Verksamhet	Prognos 1 2018	Prognos 2 2018	Budget helår 2018	Utfall Jan - Dec 2018
Verksamhetsstruktur				
Politisk verksamhet	0	0	0	228
Infrastruktur o skydd mm	0	0	0	-61
Fritid och kultur	0	0	0	-2 620
Förskoleverksamhet	0	1	0	684
Grundskoleverksamhet	0	0	0	1 008
Gymnasieverksamhet	0	0	0	-5 705
Vuxenutbildningsvht	0	0	0	- 747
Vård och omsorg	0	0	0	0
Arbetsmarknad och introduktion	0	0	0	2 080
Affärsverksamhet				24
Gemensam vht	0	0	0	- 511
				0
Summa Verksamhetsstruktur	0	0	0	-5 620

Investeringsuppföljning

Av den tilldelade investeringsramen 2018 på 38 900 tkr har 17 800 tkr nyttjats d v s 21 100 tkr har ej använts under året.

Anledningen till att medlen inte använts fullt ut är främst beroende på nedanstående investeringsprojekt:

- Inredning Mariebergsskolan (projekt 2641) där 12 900 tkr återstår av den totala budgeten på 20 000 tkr. Anledningen är att leveranser och fakturering även skett och sker under 2019 för att färdigställa inredningen av skolan. Bildningsnämnden kommer därför att söka tilläggsbudget 2019 för det återstående beloppet.
- Inventarier huvudbiblioteket (projekt 2055) där 3 800 tkr återstår av den totala budgeten på 4 000 tkr. Anledningen är att inventarieinköpen skjutits upp på grund av att hyresvärderna inte påbörjat sin del av renoveringsarbetet. De pengar som använts har gått till konsulter i projektet. Bildningsnämnden kommer att söka tilläggsbudget 2019 för det återstående beloppet.
- Övrig fritidsverksamhet (projekt 1446) där 977 tkr återstår av den totala budgeten på 1 000 tkr. Projektet avser upprustning av Råsnäsbadet såsom toaletter, hopptorn och strandskoningen mot simbassängen. Besiktning- och utredningskostnader har belastat projektet 2018. Bildningsnämnden kommer att söka tilläggsbudget 2019 för det återstående beloppet.
- Ny bokbuss (projekt 2905) där 490 tkr återstår av den totala budgeten på 500 tkr. Medlen avser den handpenning som skulle ha erlagts 2018 men förskjutits till 2019. Bildningsnämnden kommer därför söka tilläggsbudget 2019 för återstående belopp.
- Utställningsbygget i Charlottenborg (projekt 2907) där 947 tkr återstår av den totala budgeten på 1 500 tkr. Arbeten pågår även under våren 2019 så ansökan kommer att ske om att söka tilläggsbudget 2019 för det återstående beloppet.

Resterande outnyttjade investeringsmedel på cirka 2 000 tkr avser en lägre reinvesteringstakt 2018 än förväntat på verksamhetsområdena gymnasium, förskola och centrala konton.

Investeringsuppföljning per projekt

Projekt		Budget 2018	Utf. Jan- Dec 2018	Avv Budget- Utfall 2018
Investeringsprojekt	Netto	38 900	17 802	21 098
2905 Ny Bokbuss	Netto	500	10	490
1444 Båtkran Tegelviken	Netto	3 500	2 984	516
1402 Utegym/utveckl fritidsomr	Netto	500	420	80
1446 Övrig fritidsverksamhet	Netto	1 000	23	977
2055 Inventarier bibliotek	Netto	4 000	188	3 812
2058 Inventarier Kulturen	Netto	500	191	309
2458 Inventarier fritidsanlägg	Netto	500	543	-43
2641 Inredn Mariebergsskolan	Netto	20 000	7 092	12 908
2642 Accesspunkter	Netto	500	361	139
2644 Läromedel grundskola 3 år	Netto		194	- 194
2645 Läromedel grundskola 5 år	Netto	1 500	407	1 093
2647 Lokaler/inv grundsk 5 år	Netto		2 041	-2 041
2648 Elevarb pl grundsk 5 år	Netto		416	- 416
2651 Läromedel gymnasiet 5 år	Netto		401	- 401
2652 Lokaler/invent gymn 5 år	Netto		398	- 398
2653 Lokaler/invent gymn 10 år	Netto	1 500	115	1 385
2655 Läromedel Gymn särsk 3 år	Netto		50	-50
2661 Inventarier arbetsmarknad	Netto	70	0	70
2727 Inventarier nya förskolor	Netto	400	40	360
2742 Inv förskola 5 år	Netto	1 000	547	453
2774 Inv förskola 3 år	Netto		436	- 436
2902 IT investeringar övrigt	Netto	1 500	22	1 478
2903 Accespunkter fsk	Netto		89	-89
2906 Accespunkter gr skola	Netto		281	- 281
2907 Utställningsbygge Chbg	Netto	1 500	553	947
2909 Övr inventarieinköp BIN	Netto	430	0	430

Kommentarer per projekt

Av den tilldelade investeringsramen 2018 på 38 900 tkr har 17 800 tkr nyttjats d v s 21 100 tkr har inte använts under året. Anledningen till att medlen inte använts fullt ut är främst beroende på nedanstående investeringsprojekt:

- Inredning Mariebergsskolan (projekt 2641) där 12 900 tkr återstår av den totala budgeten på 20 000 tkr. Anledningen är att leveranser och fakturering även skett och sker under 2019 för att färdigställa inredningen av skolan. Bildningsnämnden kommer därför att söka tilläggsbudget 2019 för det återstående beloppet.
- Inventarier huvudbiblioteket (projekt 2055) där 3 800 tkr återstår av den totala budgeten på 4 000 tkr. Anledningen är att inventarieinköpen skjutits upp på grund av att hyresvärden inte påbörjat sin del av renoveringsarbetet. De pengar som använts har gått till konsulter i projektet. Bildningsnämnden kommer att söka tilläggsbudget 2019 för det återstående beloppet.
- Övrig fritidsverksamhet (projekt 1446) där 977 tkr återstår av den totala budgeten på 1 000 tkr. Projektet avser upprustning av Råsnäsbadet såsom toaletter, hopptorn och strandskoningen mot simbassängen. Besiktning- och utredningskostnader har belastat projektet 2018. Bildningsnämnden kommer att söka tilläggsbudget 2019 för det återstående beloppet.
- Ny bokbuss (projekt 2905) där 490 tkr återstår av den totala budgeten på 500 tkr. Medlen avser den handpenning som skulle ha erlagts 2018 men förskjutits till 2019. Bildningsnämnden kommer därför söka tilläggsbudget 2019 för återstående belopp.
- Utställningsbygget i Charlottenborg (projekt 2907) där 947 tkr återstår av den totala budgeten på 1 500 tkr. Arbeten pågår även under våren 2019 så ansökan kommer att ske om att söka tilläggsbudget 2019 för det återstående beloppet.

Resterande outnyttjade investeringsmedel på cirka 2 000 tkr avser en lägre reinvesteringstakt 2018 än förväntat på VO gymnasium, VO förskola och centrala konton.